

ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها

به استناد «اهداف و وظایف شورای عالی انقلاب فرهنگی» به ویژه بندهای ۳ و ۴ و تبصره بند ۳ از قسمت «ب» «مصوبه مورخ ۰۵/۱۲/۶۴ شورای عالی به منظور تحقق اهداف و اجرای وظایف قانونی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مصوب ۶۵/۱۲/۱۲ خصوصاً ۱۶- ۱۷ - ۱۹ - ۲۲ - ۲۳ - ۲۴ - ماده ۲ قانون، ضوابط و مقررات تاسیس مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای فرهنگی و نظارت بر فعالیت آنها بدین شرح تصویب می‌شود:

فصل اول - کلیات و تعاریف

ماده ۱- مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای فرهنگی، تشکیلاتی است که با اهداف و مقاصد فرهنگی اعم از انتفاعی یا غیرانتفاعی (برطبق ماده ۵۸۴ قانون تجارت و آیین‌نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و موسسات غیرتجاری مصوب ۱۳۳۷) و براساس شرایط مندرج در این ضوابط به مسوولیت اشخاص حقیقی یا حقوقی اعم از دولتی، عمومی و خصوصی، افراد واجد شرایط برای فعالیت در یک یا چند قلمرو فرهنگی، هنری و سینمایی و مطبوعاتی با سرمایه ایرانی تشکیل می‌دهند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مجوز تاسیس، نظارت بر فعالیتهای آنها را صادر می‌کند.

ماده ۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برطبق مقررات و شرایط مندرج در این ضوابط پس از بررسی صلاحیت موسس یا موسسان و مدیر یا مدیران مسوول و با توجه به اهداف و موضوعات فرهنگی مندرج در این اساسنامه آنها که مصادیق و قلمرو آن حسب مورد از سوی وزارتخانه مشخص خواهد شد نسبت به صدور مجوز تاسیس تصمیم خواهد گرفت.

ماده ۳- تاسیس مراکز فرهنگی اقلیتهای دینی رسمی کشور در محدوده امور فرهنگی آن اقلیت نیز منوط به اخذ مجوز طبق این ضوابط است.

ماده ۴- تاسیس مراکز فرهنگی موضوع این ضوابط از طرف سفارتخانه‌های کشورهای خارجی و سازمانهای آزادیبخش یا اشخاص غیرایرانی با رعایت قوانین راجع به خارجیان مقیم ایران و تایید وزارت امور خارجه طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که به تصویب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می‌رسد.

ماده ۵- اهداف فرهنگی مصرح در اصول سیاست فرهنگی جمهوری اسلامی ایران الهام‌بخش فعالیتهای و هدفهای پیش‌بینی شده در اساسنامه مراکز موسسات و کانونها و انجمنهای فرهنگی است و این قبیل مراکز باید در اساسنامه تنظیمی به رعایت کامل قوانین و مقررات نظام جمهوری اسلامی ایران و ضوابط فرهنگی ملزم شوند و فعالیت آنها منافاتی با مبانی فرهنگ عمومی نداشته باشد.

فصل دوم - شرایط موسسان و مدیر مسوول

ماده ۶- موسس یا موسسان و مدیر مسوول تشکیلات فرهنگی موضوع ماده ۱ باید واجد این شرایط باشند:

۱- تابعیت جمهوری اسلامی ایران

۲- نداشتن سوء پیشینه کیفری موثر به تایید مراجع ذی‌ربط و برخورداری از حسن شهرت.

۳- محجور نبودن و عدم ورشکستگی به تقلب و تقصیر.

۴- دارا بودن ۲۵ سال سن و متاهل بودن.

۵- انجام خدمت وظیفه عمومی و یا ارایه برگ معافیت دائم.

۶- داشتن امکانات کافی مناسب به تشخیص وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۷- داشتن مدرک کارشناسی یا معادل آن به تشخیص مراجع ذی ربط.

۸- صلاحیت علمی و تخصصی یا تجارب کافی متناسب با موضوع (برای تقاضای مراکز تک منظوره

۹- داشتن ۶ ماه سابقه موثر فعالیت در موسسات و مراکز فرهنگی چند منظوره (برای متقاضی مراکز چند منظوره.

ماده ۷- کارگزاران نظام گذشته اعم از: نخست وزیران، وزیران، استانداران، امرای ارتش و شهربانی و ژاندارمری، روسای سازمانهای دولتی نمایندگان مجلسین، سفرا، فرمانداران، شهرداران، روسای انجمنهای شهر و شهرستان تهران و مراکز استانها و اعضای ساواک، روسای حزب رستاخیز در تهران و مراکز شهرستانها و استانها و وابستگان رژیم سابق که در فاصله زمانی پانزدهم خرداد ۱۳۴۲ تا بیست و دوم بهمن ۱۳۵۷ در آن مشاغل بوده و همچنین کسانی که در این مدت از طریق مطبوعات، رادیو، تلویزیون یا سخنرانی در اجتماعات، خدمتگزاران تبلیغاتی نظام گذشته بوده اند و همچنین توطیه گران و اقدام کنندگان علیه اسلام و جمهوری اسلامی ایران، از تاسیس مراکز فرهنگی موضوع این ضوابط محرومند.

ماده ۸- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی با مصاحبه ها و بررسیهای لازم و کافی ظرف یک ماه درباره تایید صلاحیت یا عدم پذیرش تقاضا اعلام نظر خواهد نمود و در صورت اعلام موافقت اصولی با تقاضا، موسس یا موسسان موظفند در مدت یک ماه از تاریخ اعلام نسبت به ارایه اساسنامه و تحقق شرایط مندرج در آن که در این ضوابط به آن تصریح شده اقدام نمایند.

ماده ۹- موسس یا موسسان در قبال سیاستهای فرهنگی و خط مشی کلی و مدیر مسوول در قبال فعالیتهای و امور اجرایی مرکز فرهنگی مسوولند و وظایف و مسوولیتهای هریک باید به تفکیک اساسنامه پیشنهادی منظور شود

فصل سوم - شرایط و ضوابط مندرج در اساسنامه

ماده ۱۰- اساسنامه مرکز فرهنگی موضوع این آیین نامه باید واجد این نکات باشد :

۱- ذکر اهداف فرهنگی و مصادیق فعالیتها و انطباق آنها با شرایط مندرج در این ضوابط و شیوه نامه های صادر شده در محدوده وظایف و اختیارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۲- ذکر نام و نوع فعالیت (غیرتجاری انتفاعی یا غیرانتفاعی) تابعیت و سرمایه و مدت فعالیت و التزامات قانونی مرکز فرهنگی.

۳- ارکان و تشکیلات مرکز (موسس یا موسسان، هیات مدیره و مدیرعامل یا مدیر مسوول، مجامع عمومی و نحوه تشکیل جلسات و رسمیت آنها و نصاب مقرر برای تصمیم گیری با تعیین حدود و وظایف و اختیارات و مسوولیتهای هریک به تفکیک).

۴- سرمایه اولیه و منابع تامین درآمد و دارایی و وضع امور مالی و محاسباتی و نحوه تقسیم سود (در مورد مراکز انتفاعی) یا تخصیص درآمدها (در مورد مراکز غیرانتفاعی) و چگونگی تامین هزینه ها و زیانهای احتمالی.

۵- چگونگی اداره و عضوپذیری مراکز فرهنگی در آینده.

۶- شرایط انحلال و تعیین تکلیف اموال مرکز فرهنگی پس از انحلال.

۷- سایر شرایط و ضوابط با توجه به ضوابط و اهداف فرهنگی و براساس مقررات حاکم بر موسسات غیرتجاری که با مقاصد فرهنگی و در قلمرو یک یا چند فعالیت پیش‌بینی شده در ماده یک فعالیت می‌کنند.

تبصره ۱- اساسنامه پیشنهادی متضمن موارد یادشده در ماده ۱۰ باید در دو نسخه تنظیم و به همراه صورتجلسات پس از امضا به تایید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی برسد.

تبصره ۲- در انجمنهای فرهنگی (ادبی، هنری) که نوع فعالیت آنها غیرانتفاعی است تعداد موسسان نباید از ۳ نفر کمتر باشد ولی در موسسات فرهنگی که در قلمرو یک فعالیت فرهنگی تاسیس می‌شوند رعایت این شرط الزامی نیست و موسسات و مراکز فرهنگی که در قلمرو دو فعالیت موضوع این ضوابط تاسیس می‌شوند تعداد موسسان نباید از تعداد فعالیتهای فرهنگی پیش‌بینی شده در اساسنامه آنها کمتر باشد.

فصل چهارم - نحوه بررسی تقاضای تاسیس و نظارت بر مراکز فرهنگی و چگونگی رسیدگی به تخلفات

ماده ۱۱- به منظور بررسی تقاضاهای دریافتی و تحقیق و رسیدگی به صلاحیت متقاضیان و مدیران مسؤول و صدور موافقت اصولی تاسیس مراکز فرهنگی و نظارت بر عملکرد آنها و نیز رسیدگی به موارد تخلف و تعلیق یا لغو جواز صادرشده هیأتی به تشخیص و تعیین وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی متشکل از افراد و مسؤولان وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تحت عنوان «هیأت رسیدگی به امور مراکز فرهنگی» تشکیل می‌شود.

۱- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی یا نماینده تام‌الاختیار وزیر (رییس هیأت)

۲- معاونان امور فرهنگی، هنری، مطبوعاتی، سینمایی و سمعی و بصری و پژوهشی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی.

۳- سه نفر از صاحب‌نظران امور هنری، فرهنگی و سینمایی به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی.

ماده ۱۲- اعضای هیأت با حکم وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی منصوب می‌شوند و مدت عضویت افراد منتخب ۲ سال و تجدیدانتخاب آنان برای دوره‌های بعدی بلامانع است.

ماده ۱۳- جلسات هر ۱۵ روز یک بار تشکیل خواهد شد، دعوت از اعضا و تنظیم دستور جلسه و تهیه صورتجلسات و امور اجرایی هیأت نسبت به پذیرش تقاضاها و بررسی مدارک و طرح شکایات را دبیر هیأت که وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به این سمت منصوب می‌کند انجام خواهد داد و دبیرخانه هیأت به تعداد کافی کارمند دفتری و کارشناس امور حقوقی و فرهنگی خواهد داشت.

تبصره - مصوبات با امضای رییس هیأت ابلاغ می‌شود.

ماده ۱۴- دبیر هیأت تقاضاهای دریافتی را پس از تکمیل مدارک در جلسات هیأت مطرح و نتایج را در صورتجلسات منعکس می‌کند و پس از امضای اعضا و تصویب و تایید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی، تصمیمات را رییس هیأت ابلاغ خواهد کرد.

پروانه فعالیت مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای فرهنگی با امضای وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی صادر می‌شود.

ماده ۱۵- به تخلفها در هیات رسیدگی می‌شود و در صورت اثبات تخلف، حسب مورد مجازاتهای اخطار شفاهی یا کتبی، تعلیق جواز یا تعطیل موقت مرکز فرهنگی از ۳ ماه تا یک سال، تعطیل دایم و لغو مجوز، اعمال و توسط دبیر هیات ابلاغ خواهد شد.

تبصره - متقاضیانی که صلاحیتشان از سوی هیات تایید نشده یا موسسات فرهنگی که به علت ارتکاب تخلف به یکی از مجازاتهای پیش‌بینی شده در ماده ۱۶ (تعلیق و یا تعطیل موقت یا دایم مرکز فرهنگی) محکوم می‌شوند می‌توانند از تاریخ رویت تصمیم هیات در مدت ۲۰ روز اعتراض خود را با ذکر دلایل و ارایه مدارک به وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی تسلیم کنند. رای وزیر در ردّ اعتراض یا قبول آن قطعی و لازم‌الاجرا است.

ماده ۱۶- هرگاه عمل ارتكابی مرکز فرهنگی، عناوین تخلف و جرایم پیش‌بینی شده در قوانین مجازات اسلامی و سایر مقررات و قوانین جزایی کشوری را توماً دارا باشد پس از بررسی پرونده موضوع به مراجع صالح قضایی احاله و تا صدور حکم قطعی از فعالیت مرکز فرهنگی جلوگیری خواهد شد.

ماده ۱۷- مراجع انتظامی ذی صلاح مکلفند به تقاضای وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از ادامه فعالیت مراکز فرهنگی مذکور در مواد ۱۵ و ۱۶ بدون مجوز یا مراکزی که جواز آنها لغو شده جلوگیری کنند.

فصل پنجم - مقررات عمومی

ماده ۱۸- هرگاه مدیر مسوول شرایط مندرج در ماده ۸ را از دست بدهد یا استعفا دهد یا فوت شود موسس یا هیات موسسان موظفند موضوع را به دبیرخانه هیات گزارش دهند و در مدت ۲ ماه فرد واجد شرایطی را به هیات معرفی کنند. در غیر این صورت هیات می‌تواند جواز صادر شده را معلق یا لغو کند.

تبصره ۱- تا زمانی که صلاحیت مدیر مسوول جدید به تایید نرسیده مسوولیت‌های او به عهده موسسان یا موسس خواهد بود.

تبصره ۲- اعلام نظر هیات مبنی بر تایید یا ردّ مدیر جدید باید در مدت یک ماه از تاریخ معرفی مدیر مسوول جدید به مرکز فرهنگی ذی‌ربط ابلاغ شود.

ماده ۱۹- مراکز فرهنگی موظفند با به کارگیری نامها و نشانهای مناسبی که مرکز فرهنگی دیگری ثبت نکرده باشد، در تولیدات و انتشارات خود، نام مرکز، شماره ثبت و مجوز تاسیس و نشانی مرکز را در محل مناسبی درج کنند.

ماده ۲۰- مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای در حال فعالیت و فاقد مجوز، موظفند از تاریخ تصویب این ضوابط در مدت ۶ ماه وضع خود را با این مقررات تطبیق دهند. و مدارک لازم را همراه اساسنامه جدید طبق ضوابط و شرایط مندرج در ماده ۶ ارایه دهند و پس از تایید و صدور مجوز جدید نسبت به ثبت آن اقدام کنند، در غیر این صورت با آنها طبق ماده ۱۷ رفتار خواهد شد.

تبصره - موسساتی که تا تصویب این ضوابط با نامها و نشانهای معینی فعالیت داشته‌اند در ثبت اسامی و مشخصات خود اولویت دارند مشروط بر این که طبق مفاد ماده ۲۰ عمل کنند.

ماده ۲۱ - هر مرکز فرهنگی باید دفاتر محاسباتی مهر و موم شده برطبق قانون تهیه و مخارج و درآمدهای خود را در آن ثبت کند، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی هر وقت لازم بداند می تواند دفاتر مالی مراکز فرهنگی را بازرسی کند.

ماده ۲۲- مراکز فرهنگی پس از تایید صلاحیت موسسان و مدیرمسئول و تصویب اساسنامه و صدور مجوز باید نسبت به ثبت آن برطبق اساسنامه ای که به تایید هیات رسیده اقدام و نسخه ای از اساسنامه ممهور به مهر اداره کل ثبت شرکتها و موسسات غیرتجاری را با ذکر شماره ثبت و به دبیرخانه هیات تسلیم کنند و سازمان ثبت نیز موظف است نسبت به ثبت مراکز فرهنگی موضوع این ضوابط برطبق اساسنامه مورد تایید وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اقدام نماید.

تبصره ۱- سازمان ثبت اسناد باید از ثبت مراکز، موسسات، کانونها و انجمنهای فرهنگی فاقد مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی خودداری نماید.

تبصره ۲- هرگاه پس از صدور مجوز در مدت ۶ ماه نسبت به ثبت مراکز فرهنگی اقدامی نشود مجوز مرکز فرهنگی بی اعتبار می شود و با این قبیل مراکز ثبت نشده به عنوان فاقد مجوز برخورد قانونی خواهد شد.

ماده ۲۳- آیین نامه و روشهای اجرایی این ضوابط نسبت به چگونگی تحقیقات و بررسی صلاحیت متقاضیان و وظایف دبیرخانه و نحوه عمل هیات حسب مورد از سوی معاونتهای ذی ربط تهیه و پس از تنقیح و تدوین در هیات موضوع ماده ۱۱ و تصویب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می شود.

ماده ۲۴- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی مامور اجرای این ضوابط و مقررات است و از تاریخ تصویب آن، مقررات مغایر ملغی است و درباره سایر مسایلی که در این ضوابط پیش بینی نشده با توجه به وظایف و اختیارات و مسوولیت های وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به شرح مندرج در قانون اهداف و وظایف این وزارتخانه مصوب ۶۵/۱۲/۱۲ مجلس شورای اسلامی رفتار خواهد شد.

ماده ۲۵- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی می تواند اجرای تمام یا قسمتی از این ضوابط را نسبت به مراکز فرهنگی که در قلمرو یک فعالیت فرهنگی تاسیس می شوند حسب مورد به معاونتهای ذی ربط یا ادارات کل ستادی یا اجرایی در تهران یا مراکز استانها محول و قسمتی از وظایف و اختیارات هیات و دبیرخانه هیات را به آنها تفویض کند.

ماده ۲۶- این ضوابط مشتمل بر ۵ فصل و ۲۶ ماده در جلسه مورخ ۷۵/۸/۸ شورای عالی انقلاب فرهنگی به تایید رسید و جایگزین ضوابط عام مصوب جلسات مورخ ۱/۲۲ و ۱۳ و ۲۰/۰۲/۶۷ شورای مشترک کمیسیونهای شورای عالی و مصوبه دویست و شصت و دومین جلسه مورخ ۷۰/۸/۷ شورای عالی درباره نحوه تشکیل و صدور مجوز تاسیس انجمنهای فرهنگی (ادبی، هنری) شد و هرگونه تغییری در آن منوط به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی است.